

Digitális jóllét családok workshop

Tevékenységblokk: Online biztonság

Digitális lábnyomunk nyomon követése

Szükséges idő: 10 perc

Korosztály: Minden korosztály

Célkitűzés: *A tanulók képesek lesznek azonosítani az online/ digitális nyomaikat.*

Módszer:

1. A tréner elmagyarázza, hogy a digitális identitás azt jelenti, ahogyan online szándékotn prezentáljuk magunkat, míg a digitális lábnyom mindent magában foglal, amit magunk után hagyunk – a közösségi médiában található profilokat, a lájkokat, a hozzászólásokat, a keresési előzményeket, az online vásárlásokat, a felhasználói fiókokat és egyebeket.
2. A koncepció illusztrálása érdekében a tréner fizikai bemutatót tart, és nyomtatott képeket vagy ikonokat mutat, amelyek online tevékenységeket jelképeznek (pl. lájk gomb, bevásárlókosár, kommentbuborék, profilkép). A résztvevők kitalálják, hogy az egyes képek mit jelképeznek.
3. Ezután a tréner a képeket a padlóra helyezi, hogy egy utat vagy „ösvényt” alkossanak a teremben. A tréner arra kéri a résztvevőket, hogy sétáljanak végig az ösvényen, és összehasonlíttja azt Jancsi és Juliska történetével – akárcsak a mesében a morzsák, minden, amit online teszünk, nyomot hagy maga után, amelyet mások követhetnek.

A tevékenység rávilágít arra, hogy mennyire fontos tudatosnak lenni digitális tevékenységeinkkel online biztonságunk és adatvédelmünk jobb védelme érdekében.

Tippek a moderátornak: Moderátorként a következő anyagokra lehet szükség: Canva-ról nyomtatott képek elérhetők [itt](#).

Mit (mit nem) érdemes posztolni? – “Válogató” játék az online biztonságért

Szükséges idő: 15 perc

Korosztály: 7-16 évesek

Célkitűzés: *A tanulók képesek lesznek azonosítani, hogy mely online információk megosztása biztonságos vagy kockázatos.*

Módszer:

1. A tréner 20 nyomtatható kártyát készít elő, mindegyiken egy példa arra, amit kil lehet tenni a közösségi médiába vagy meg lehet osztani online. A példák biztonságos és potenciálisan kockázatos tartalmak keverékét tartalmazzák, de a kártyák nincsenek előre felcímkézve, és a résztvevőknek maguknak kell eldönteniük, mit biztonságos, mit kockázatos közzétenni.

2. A tréner kisebb, vegyes korú csoportokra vagy párokra (szülő és gyermek) osztja a résztvevőket, és minden csoportnak ad egy összekevert 20 kártyalapot. Megkéri őket, hogy két kategóriába sorolják a kártyákat: „Rendben van online posztolni” és „Jobb, ha nem posztoljuk online”.
3. A szortírozás után a csoportok beszélgetésre gyűlnek össze, amelyet a tréner vezet. Az alábbi kérdések irányíthatják a beszélgetést:
 - Miért lehet kockázatos bizonyos tartalmakat online megosztani?
 - Előfordulhat, hogy a tartalom túl sok személyes információt fed fel?
 - Hogyan érezhetnek mások, ha valamit róluk az engedélyük nélkül tesznek közzé?
4. A szülőket és a gyermekeket arra ösztönzik, hogy gondolják át saját, megkérdőjelezhetetlen és rugalmas határaikat, és azt, hogy ezek hogyan változhatnak az idő múlásával, ahogy a gyermekek felnőnek.

Tippek a moderátornak: A következő anyagokra lehet szükséged: Nyomtasd ki a rendelkezésre álló kártyákat [itt](#).

További ötlet: Opcionálisan készíts elő egy harmadik kategóriát is: „Attól függ”, hogy mélyebb beszélgetést indíts el.

Hogyan néz ki a digitális nyomvonalad?

Szükséges idő: 15 perc

Korosztály: 7-16 évesek

Célkitűzés: *A résztvevők képesek lesznek megérteni, hogy az online tevékenységek digitális nyomot hagynak maguk után.*

Módszer:

1. Minden résztvevő készít egy pókhálódigramot (gondolattérképet) egy papírlapra, amely bemutatja, hogyan használja az internetet egy tipikus 24 óra vagy 7 nap leforgása alatt.
2. A közepére felírják, hogy „ÉN ONLINE”, és ágakat rajzolnak különböző kategóriáknak, például üzenetküldés vagy közösségi média (pl. WhatsApp, Instagram), videók nézése vagy streamelés, játékok, információkeresés, online vásárlás, iskolai/munkahelyi tevékenységek, gyakran használt alkalmazások.
3. A résztvevők a pókhálódigramjuk alapján külön post-it cetlikre írják fel az egyéni online tevékenységeket. A résztvevők a cetliket a hátukra ragasztják, szimbolizálva a maguk mögött hagyott digitális nyomot.
4. A tréner elmagyarázza, hogy ahogy ezek az öntapadós cetlik mások számára is láthatók, az online tevékenységeink is láthatók, tárolhatók vagy nyomon követhetők – még akkor is, ha elfelejtjük őket.
5. Ezután a résztvevők körbejárnak és elgondolkodnak a látottakon.
6. A tréner megkéri őket, hogy távolítsák el azokat a post-it cetliket, amelyeket nem szeretnének otthagyni, vagy nem szeretnék, hogy mások lássák.

Tippek a moderátornak: A következő anyagokra lehet szükséged: Elérhető gondolattérkép a Canváról [itt](#), ill. post-it cetlik.

Hozd létre a családod digitális biztonsági pajzsát

Szükséges idő: 20 perc

Korosztály: Minden korosztály

Célkitűzés: *A tanulók képesek lesznek alkalmazni a családjilag elfogadott biztonsági szabályokat a mindennapi online tevékenységek során.*

Módszer:

1. Minden család kap egy üres, pajzs alakú sablont (vagy rajzolhatnak sajátot). Erre a „digitális biztonsági pajzsra” közösen felírják vagy lerajzolják a közösen elfogadott biztonsági szabályaikat, tippjeiket és a felelős internethasználattal kapcsolatos stratégiáikat.
2. A tréner arra ösztönzi a családokat, hogy a következő elemeket vegyék figyelembe:
 - Amit nem teszünk közzé online (pl. személyes adatok, mások kínos fotói)
 - Hogyan választunk erős jelszavakat (pl. hosszú, egyedi, másokkal nem megosztható)
 - Kihez fordulunk segítségért, ha valami kellemetlen történik online (pl. szülők, tanár, megbízható felnőtt)
 - Milyen gyakran tisztítjuk a digitális lábnyomunkat (pl. régi alkalmazások törlése, adatvédelmi beállítások áttekintése, nem használt fiókok eltávolítása)

Tippek a moderátornak: Közreműködőként a következő anyagokra lehet szükséged: Pajzs alakú papír vagy nyomtatható anyagok, színes filctollak és matricák. Digitális biztonsági pajzs is elérhető a Canvától [itt](#).

További támogatások: További javaslatok elérhetők [itt](#).